

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ซึ่งมีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นสำคัญดังนี้

1. การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี
2. การมีวินัยในตนเอง
  - 2.1 ความหมายของการมีวินัยในตนเอง
  - 2.2 ความสำคัญและคุณค่าของการมีวินัยในตนเอง
  - 2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยในตนเอง
  - 2.4 การส่งเสริมการมีวินัยในตนเอง
  - 2.5 คุณลักษณะของการมีวินัยในตนเอง
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรีจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ วันที่ 7 กรกฎาคม 2546 โดยรวมหน่วยงานการศึกษา 3 แห่ง ได้แก่ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด เป้าเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ กำกับ ดูแล จัดตั้ง ยุบรวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ประถมส่งเสริม และสนับสนุนสถานศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมส่งเสริมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคลและองค์กรทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบูรีเป็นเขตพื้นที่ที่มีขนาดใหญ่ รับผิดชอบ การจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาทั้งจังหวัด มีด้วยกัน 7 อำเภอ สำหรับงานที่เกี่ยวกับ การศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบูรี มีวิสัยทัศน์ พัฒนา วัฒนธรรมคุณภาพ เป้าหมาย ดังนี้

วิสัยทัศน์

ประชาชน ในวัยเรียน ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพเป็นคนดี มี คุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกรักในความเป็นไทยและมีศักยภาพตามเกณฑ์มาตรฐานเพื่อเป็นพื้นฐาน ในการศึกษาต่อ สามารถประกอบอาชีพและดำรงอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข

พันธกิจ

การจัดการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระดมทรัพยากร่วม ๆ มาสนับสนุนให้สถานศึกษาทุกแห่ง พัฒนา คุณภาพการศึกษา ส่งเสริมการวิจัยและนำผลมาใช้ในการบริหารจัดการ ให้เกิดวัฒนธรรมคุณภาพ และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ กำกับติดตาม และประเมินผลคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน ที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐาน
2. เพื่อให้นักเรียน ได้รับการพัฒนาให้เป็นคนเก่ง ดี มีสุข
3. เพื่อให้เกิดความร่วมมือกับทุกฝ่าย ในการระดมทรัพยากร่วมจัดการศึกษา
4. เพื่อพัฒนาข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบ
5. เพื่อให้หน่วยงานและสถานศึกษามีการวิจัยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
6. เพื่อให้ครุและบุคลากรในสถานศึกษาเกิดขวัญกำลังใจ มุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษา

เป้าหมาย

1. เด็กปฐมวัย ได้รับการพัฒนา และเตรียมความพร้อมให้มีลักษณะตามวัยอย่างทั่วถึง ทุกคน
2. ผู้เรียน ในระดับการศึกษา ภาคบังคับ ทุกคน ได้รับการศึกษา อย่างมีคุณภาพและ ทั่วถึงทุกคน
3. ผู้เรียน ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทุกคน ได้รับการพัฒนาการเรียนรู้เต็มศักยภาพ และเป็นผู้ไฟเรียนรู้
4. ให้ทุกหน่วยงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา ภายใต้ข้อมูลสารสนเทศและมีการนำผล การวิเคราะห์ วิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการทุกด้าน

5. ปลูกฝังประชากรวัยเรียนทุกคนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกรักในความเป็นไทย

6. สถานศึกษาทุกแห่ง จัดระบบประกันคุณภาพในและพร้อมรับการประเมินภายนอก
7. พัฒนาวิชาชีพของบุคลากรตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

การมีวินัยในตนเอง

การมีวินัยในตนเองเป็นการประพฤติดี ที่ใช้ความคิด การเรียนรู้ รู้จักการควบคุมอารมณ์ตนเองให้ประพฤติดี ได้อย่างเหมาะสม โดยไม่มีการบังคับ รู้คุณค่าในการปฏิบัติ ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเองดังรายละเอียด ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ (2531, หน้า 119) ได้แบ่งประเภทของวินัยออกเป็นสองประเภท ใหญ่ ๆ

1. วินัยในตนเอง หมายถึง วินัยที่ปฏิบัติเพื่อบังคับตนเอง วินัยในตนเองจะช่วยให้บุคคล มีลักษณะดังนี้

- 1.1 รู้จักบังคับตนเอง จะมีกำลังใจที่จะกระตุ้นเพื่อให้ตนเองปฏิบัติสั่งที่ประธานา
- 1.2 ปฏิบัติตามระเบียบที่ตนมีหน้าที่อยู่โดยไม่มีใครบังคับ งานสำเร็จทันตามเวลา
- 1.3 ปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ และตรงต่อเวลา สนใจ ตั้งใจ ขยันทำงาน
- 1.4 ไม่คิดเอาเปรียบ เมื่อทำงานกับหมู่คณะ
- 1.5 เป็นที่ยอมรับของสังคม สังคมนิยมยกย่อง

2. วินัยส่วนรวมหรือวินัยสำหรับหมู่คณะ หมายถึง นัยที่ออกแบบจากอ่านจากภายนอกเพื่อบังคับให้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยขึ้น วินัยส่วนรวมนี้จะต้องตั้งกฎเกณฑ์เป็นแนวทางกว้าง ๆ ให้ทุกคนสามารถปฏิบัติตามได้ ซึ่งมีข้อดี คือ

2.1 สามารถรักษาความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันให้อยู่ในระดับดีและควรส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้นรู้จักดำเนินงานอย่างได้ผลแก่ส่วนรวม

2.2 สามารถควบคุมตนเองให้เป็นไปตามความต้องการ โดยมีคณะกรรมการดำเนินงานซึ่งกรรมการจะต้องเป็นผู้มีวินัยที่ดี จึงจะทำงานของหมู่คณะได้สำเร็จ

อนูเบล (Ausbel, 1968, p. 459) กล่าวถึงการมีวินัยในตนเองว่า หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออกตามจิตสำนึกรักของตนซึ่งจะมีหน้าที่คือ

1. เป็นการอบรมนิสัยและฝึกฝนให้มีพุทธิกรรมที่เป็นมาตรฐาน
2. ทำให้บุคคลนั้นมีพุทธิกรรมที่เหมาะสมกับวุฒิภาวะของตน คือสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบทองสังคม เทื่องทันในตนเอง พึงตนเองได้ รู้จักควบคุมอารมณ์และมีความอดทน

3. เกิดจากนิยธรรมภายในจิตใจที่มาจากการสอนและการปฏิบัติและการพัฒนาการมาเป็นลำดับ

4. สร้างความมั่นคงทางอารมณ์ให้แก่ผู้ปฏิบัติ เพราะกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สังคมยอมรับจะเป็นกรอบแนวคิดที่บุคคลนั้นใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้เหมาะสมและแนวคิดนี้จะพัฒนาจนกลายเป็น “วินัยในตนเอง”

พรรดา ทรัพย์ประภา (2531, หน้า 104) กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นการควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติไปตามระเบียบทั้งๆ ที่ได้วางไว้ไม่ว่าจะเป็นกฎทางสังคม กฎในองค์การ หรือกฎที่ตนเองสร้างไว้เป็นมาตรฐานสำหรับตนและอีกความหมายหนึ่งคือวินัยในเชิงจิตวิทยามายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น

สุเมธ เดียวอิศเรศ (2531, หน้า 1227) ได้ให้ความหมายของคำว่า วินัย หมายถึง แบบแผนของความประพฤติที่บุคคลขึ้นอยู่ปฏิบัติด้วยความรู้สึกของตนเอง ที่มีเหตุผลอันเกิดจากการฝึกด้วยการเป็นสมาชิกของสังคม เป็นความประพฤติที่แสดงออกด้วยความสมัครใจ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2532, หน้า 759) ได้ให้ความหมาย การมีวินัยในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลสามารถบังคับควบคุมตนเองทั้งกาย วาจา ใจ ให้ประพฤติปฏิบัติได้เหมาะสม กับสถานการณ์ เวลา และเป็นไปตามเงื่อนไข กฎเกณฑ์ กติกา หรือข้อตกลงที่สังคมกำหนดไว้ด้วยความเต็มใจและจริงใจ โดยไม่มีการลงโทษหรือควบคุม

แรมสมร อัญญาพาพร (2535, หน้า 47) กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม ตามระเบียบกฎเกณฑ์ ของสังคมหรือการบังคับให้ตนเองทำในสิ่งที่ควรทำด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยการบังคับหรือแรงจูงใจจากภายนอก

กัลยา สุวรรณรอด (2537, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย การมีวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังไว้โดยเกิดความสำนึกร่วมกันว่าเป็นค่านิยมที่ดีงามซึ่งจะไม่กระทำใด ๆ ที่ทำให้เกิดความยุ่งยากเดือดร้อนต่อตนเองและบุคคลอื่น ๆ ในอนาคต

วนิดา เสวกครุณทร (2537, หน้า 72) ได้ให้ความหมาย การมีวินัยในตนเอง หมายถึง การบังคับควบคุมพฤติกรรมของบุคคล โดยอำนาจภายในบุคคลนั้นเอง อันเป็นอำนาจซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ หรือยอมรับค่านิยมค่าอ่าย่างโดยอ่ายานั่นเอง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2537, หน้า 10) กล่าวว่า วินัยในตนเองเป็นพุติกรรมที่แสดงออกด้วยการตัดสินใจและเลือกทำตามข้อตกลง โดยสมัครใจ เพื่อแก้ปัญหาของตนและส่วนรวม เพื่อประโยชน์ในการอยู่ร่วมกัน

กรณี คุรุรัตนะ (2537, หน้า 8) ได้ให้ความหมาย การมีวินัยในตนเองว่าเป็น ความสามารถในการใช้ความคิด ความรู้สึกที่เกิดจากการเรียนรู้เพื่อควบคุมอารมณ์ และพฤติกรรม ของตนเองให้เป็นไปตามที่มุ่งหวัง

ณัฐร์พร สถากรณ์ (2540, หน้า 13) ให้ความหมายไว้ว่า วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามความ มุ่งหวังสอดคล้องกับระเบียบของสังคมที่วางไว้

กุลยา ตันติพลาชีวะ (2542, หน้า 60) ให้ความหมาย วินัย หมายถึง ภาระทำที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมตนเองให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องอย่างมีเหตุผล

อิงลิช และอิงลิช (English & English, 1958, p. 487 ข้างถัดไป ลิมนีญา สุทธิจินดา, 2543, หน้า 16) ได้ให้ความหมาย การมีวินัยในตนเองว่า เป็นลักษณะของการนำตนเอง การควบคุม หรือ บังคับตนเอง โดยอาศัยแรงจูงใจที่สมพนธ์กับอุดมคติที่บุคคลสร้างขึ้นสำหรับตนเอง หรือเป็น การควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามความตั้งใจ

กูด (Good, 1973, p. 525) ได้ให้ความหมาย การมีวินัยในตนเองว่า หมายถึงการบังคับ ควบคุมพฤติกรรมของบุคคล ไม่ใช่บังคับโดยอำนาจภายในออกแต่บังคับโดยอำนาจภายในตัวบุคคล และเป็นอำนาจที่เกิดจากการเรียนรู้หรือการยอมรับในคุณค่าอันใดอันหนึ่งซึ่งทำให้บุคคลสามารถ บังคับพฤติกรรมของตนเองได้

สรุปได้ว่า การมีวินัยในตนเองเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่สามารถควบคุมอารมณ์และ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากสามัญสำนึกจากภายในใจ ให้ได้รับการอบรม ปลูกฝัง ซึ่งทราบของมุขย์ ในสังคมด้วยความสมัครใจ และ มีความมุ่งมั่นที่จะกระทำในสิ่งที่ดี ซึ่งประกอบด้วย ความ รับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความซื่อตรง มีความเมตตา ใจกว้าง มีเหตุผลมีความกล้า ความเชื่อมั่นใน ตนเอง มีความอดทน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะอยู่ติดตัวในแต่ละบุคคลตลอดไป

ความหมายการมีวินัยในตนเอง

ด้านความรับผิดชอบ

สุพัตรา สุภาพ (2525, หน้า 14) ได้ให้คำนิยามว่า ความรับผิดชอบ หมายถึงการรู้จัก หน้าที่ที่ตนต้องปฏิบัติ หรือกระทำ ไม่นึกถึงแต่สิทธิเพียงอย่างเดียวแต่เป็นการกระทำที่ควรกระทำ หรือต้องกระทำการตามสถานภาพ (ตำแหน่ง) ของบุคคลนั้น ๆ กรมสามัญศึกษา (2539, หน้า 46) มี นโยบายให้โรงเรียนมัธยมศึกษาจัดกิจกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอก ห้องเรียน ที่มีเป้าหมายให้กิจกรรมเป็นส่วนสำคัญในการปลูกฝังให้เกิดนักเรียนมีความรับผิดชอบ มี ความเพียรพยายาม ละเอียดรอบคอบ รู้จักหน้าที่ ตรงต่อเวลา

ดวงจันทร์ หนูทอง (2533, หน้า 36) สรุปไว้ว่า ความรับผิดชอบหมายถึงความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติต่อหน้าที่การงานและต่อชุมชนด้วยความเต็มใจและมีความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน การเพิ่รพยายามการยอมรับผลการกระทำของตน การปรับปรุงงานของตนให้ดีขึ้น การช่วยเหลือรักษาสมบัติของส่วนรวม การช่วยเหลือแก้ไขสิ่งที่เป็นอันตรายต่อชุมชน การช่วยเหลือผู้อื่น ในสังคมและการไม่ละเลยหน้าที่พลเมืองคือ

สรุปได้ว่า การมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ ทุกคนที่แสดงออกถึงการปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความเพิ่รพยายาม ละเอียดรอบครอบ เป็นคนซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ การพัฒนากฎเกณฑ์ ตรงต่อเวลา และยอมรับการกระทำการของตนเองและปรับปรุงงานในหน้าที่ ให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

ความเชื่อมั่นในตนเอง คือ ความรู้สึกว่าสามารถทำทุกสิ่งที่ต้องการ ได้ในชีวิต ยิ่งประสบผลสำเร็จยิ่งรู้สึกเชื่อมั่นในตนเอง (นกดล เวชสวัสดิ์, 2538, หน้า 13) หลาย ๆ คนพากันเข้าใจพิเคราะห์ความเชื่อมั่นในตนของหมายถึงการเป็นคนหึงยโส โอดหัง เป็นคนก้าวร้าว หาบหาญต่อผู้อื่น บางทีก็ทำเข้มแข็งเพื่อปกปิดความอ่อนแอกันในใจ คนเราจำเป็นจะต้องมีความเชื่อมั่นในตนเองซึ่งจะประสบผลสำเร็จในชีวิต คนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะต้องกล้าแสดงออก แต่ไม่จำเป็นจะต้องทำตัวหึงยโส ก้าวร้าว หรือหงส์ตนเอง อินทิรา ปัทมนิทร (2537, หน้า 73-74) กล่าวถึงกฎ 9 ประการเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตนเองคือ

1. คิดว่าชีวิตเป็นสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์และเราเป็นส่วนหนึ่งของความมหัศจรรย์นั้น
2. จริงจังร่างกายให้สมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ
3. จริงสร้างสรรค์ในชีวิตคิดว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะต้องดีขึ้นเสมอ
4. จงอยู่กับความจริง อย่าเพ้อฝันมากจนเกินไป
5. ทำทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตให้เป็นงานที่สร้างสรรค์
6. จงสงบเยือกเย็นเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ขึ้นในชีวิต
7. จงพนประกำบนจำนวนมาก พุดคุย และเรียนรู้จากพวากษาให้มากที่สุด
8. จงนีเป้าหมายในชีวิตแล้วเดินทางไปสู่เป้าหมายนั้น
9. จงเป็นอิสระ อย่างพึงพิงผู้ใด

สรุปได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง คือ การที่เรามีความรู้สึกว่า สามารถที่จะใช้ความพากเพียร พยายามปฏิบัติงานให้บรรลุผลลัพธ์ดังที่ตั้งใจไว้ หมายป্রายทางและได้รับผลลัพธ์

ด้านความเป็นผู้นำ

ความหมายของผู้นำ คำว่า ผู้นำ ได้มีนักการหลากหลายท่านได้นิยามความหมายไว้เป็นอย่างส่วนแต่ความหมายใกล้เคียงกันดังเช่น ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2539, หน้า 393) ได้กล่าวถึง

ความหมายของผู้นำไว้ว่า ผู้นำคือ บุคคลที่ทำให้่องค์การประสบความก้าวหน้าและบรรลุผลสำเร็จ โดยใช้อิทธิพล จูงใจผู้อื่นให้ปฏิบัติตาม นอกจากนั้นแล้วผู้นำยังมีส่วนทำให้เกิดวิสัยทัศน์ของ องค์การและพนักงานรวมทั้งผู้นำที่สามารถใช้อิทธิพลต่าง ๆ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมเพื่อนำกลุ่ม ประกอบกิจกรรมได้กิจกรรมหนึ่ง กิตติพันธ์ รุจิรภูล (2529, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของผู้นำไว้ว่า ผู้นำคือ บุคคลซึ่งถูกแต่งตั้งขึ้นมาหรือได้รับการยกย่องจากสมาชิกให้เป็นหัวหน้า ส่วนจะทำ หน้าที่หรือประพฤติปฏิบัติอย่างไรนั้นเป็นเรื่องของพฤติกรรมของบุคคล กิตติมา ปรีดีศิลป (2529, หน้า 250) ได้กล่าวโดยสรุปถึงความหมายของผู้นำไว้ว่า ผู้นำคือ บุคคลที่มีอำนาจ หรืออิทธิพลที่จะ ดึงดูดและจูงใจให้บุคคลอื่นในกลุ่มประพฤติปฏิบัติตามความคิดเห็นและคำสั่งของตนเอง ได้

จากความหมายดังกล่าวที่นักวิชาการหลายท่านนิยามไว้ ล้วนมีความหมายในทางเดียวกัน จึงอาจสรุปได้ว่า ผู้นำคือ ผู้ที่สามารถก่อให้เกิดการกระทำการใดก็ตามหรือการเปลี่ยนแปลงตาม วัตถุประสงค์ของตนและจะต้องสามารถถูงใจให้บุคคลอื่นปฏิบัติตามความต้องการหรือคำสั่งของ ตนได้

ด้านความซื่อสัตย์

กนก จันทร์ชร (2535, หน้า 694-695) ได้ให้ความหมายว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึงตรง และจริง ความซื่อตรง ไม่มีเลี้ยวหรือลีบ ประพฤติปฏิบัติซื่อตรงทั้ง กาย วาจา ใจและยังกล่าวถึงความ ซื่อสัตย์ว่า เป็นคุณธรรมประจำนุษย์ คนเราจะได้เชื่อว่ามีความซื่อสัตย์ ต้องมีความจริง 5 ประการ คือ

1. จริงต่อการงาน หมายถึง ทำอะไรไร้จริง มุ่งให้งานสำเร็จเกิดประโยชน์ส่วนตนหรือ ส่วนรวมได้จริง

2. จริงต่อหน้าที่ หมายถึง ทำจริงในงานที่ได้รับมอบหมายซึ่งเรียกว่าหน้าที่ที่ทำงาน เพื่องาน ทำงานให้ดีที่สุดไม่เลินเลือ ไม่หละหลวย ไม่หลีกเลี่ยงบิดพลิ้ว เอาใจใส่หน้าที่ให้งาน สำเร็จเกิดผลดี

3. จริงต่อวาจา หมายถึง การพูดความจริง ไม่กลับกลอก หรือตอบตะแคงรักษาวาจาสัตย์ อย่างเคร่งครัด พูดจริง ทำจริงตามที่พูด ดังสุภาษิตที่ว่า ความสัตย์จริงเป็นวาทีไม่ตาย

4. จริงต่อนบุคคล หมายถึง มีความจริงใจต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง จริงใจต่อมิตรและผู้ร่วมงาน จริงใจต่อเจ้านายของตน เรียกว่า มีความจริงใจต่อคนที่รักก็หรือสาวยิ้มก็ จริงใจต่อผู้มีพระคุณ เรียกว่า กตัญญู功德ี

5. จริงต่อความดี หมายถึง มุ่งประพฤติปฏิบัติต่อความดีจนติดเป็นนิสัยเป็นบุคคลที่ ประกอบด้วยคุณธรรม คือ หริ ความละอายแก่ใจที่จะประพฤติชั่ว และโอดตับปะ คือความเกรงกลัว ต่อความผิดที่ตนเองได้รับทั้งในที่รับและที่แจ้ง

ชุติมา สังจานนท์ (2540, หน้า 84-89) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความซื่อสัตย์สุจริตคือ การประพฤติปฏิบัติดอย่างซื่อตรง ทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งต่อหน้าและลับหลังและบังกล่าวอีกว่า ซื่อสัตย์ บังหมาบรรดึง ความซื่อสัตย์ ต่อหน้าที่ความสุจริตต่ออาชีพ ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลัง รวมทั้งซื่อตรงต่อผู้อื่น จักเป็นที่เชื่อถือ เคารพนับถือในสังคม

กล่าวโดยสรุป ความซื่อสัตย์ หมายถึง การกระทำที่ซื่อตรงและจริงใจ ทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งตัวเอง ผู้อื่นรวมทั้งหน้าที่การงานและสังคม

ด้านความตั้งใจ

กรมวิชาการ (2523, หน้า 156) ได้ให้ความหมายความขยันหมั่นเพียร ไว้ว่า หมายถึง ความพยายามอย่างแข็งขัน เพื่อให้เกิดความสำเร็จในงาน

ราชบัณฑิตยสถาน (2525, หน้า 129) ได้ให้ความหมายว่าหมายถึง การทำงานอย่างแข็งขัน ไม่ปล่อยปะละเลยทำหรือประพฤติเป็นปกติสม่ำเสมอ ไม่เกียจคร้าน พฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร

1. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจอย่างสม่ำเสมอ โดยไม่มีใครบังคับ
2. มีความสนใจ กระตือรือร้นในการทำงาน ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจและเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนมีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจ
3. มีการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

จากพฤติกรรมที่แสดงออกหมายถึงความตั้งใจทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร มีความตั้งใจที่จะทำงานให้สำเร็จลุล่วง ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ

ด้านความอดทน

ชำเรือง วุฒิจันทร์ (2524, หน้า 117) ให้ความหมายของความอดทนว่า หมายถึง การรู้จักอดกลั้นต่อความยากลำบากต่าง ๆ ต่อความยากลำบากของงาน ต่ออุปสรรคทั้งหลายรวมทั้งความเข้าใจผิดและความไม่สุจริตทั้งหลายที่บุคคลอื่นมีต่อตน ตลอดจนมีความสงบเสงี่ยมอ่อนน้อมถ่อมตน

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ และคณะ (2529, หน้า 11) ให้ความหมายว่า ความอดทนหมายถึง ความหนักแน่นของจิตใจที่จะยืนหยัดต่อสู้กับปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ด้วยความเข้มแข็ง อดทน นึกบัน្ត ไม่มีความหวั่นไหว อดทนต่อความทุกข์ ซึ่งเกิดจากความเจ็บป่วย อดทนต่อความเจ็บไข้ อดทนต่อความเหนื่อยยากตระกตรา

รุจิร์ ภู่สาระ (2541, หน้า 1) กล่าวว่า ความอดทน หมายถึง ความพยายามอย่างเข้มแข็ง ความหนักแน่นมั่นคงของจิตใจ และ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น รู้จักควบคุมอารมณ์ให้มั่นคง

สรุปได้ว่า ความอดทน หมายถึง การปฏิบัติดนให้เป็นคนที่มีความมั่นคงอดทนต่อ อุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง ใช้สติปัญญาในการควบคุมอารมณ์เป็นคนมีเหตุผล ไม่ท้อถอย ยอมแพ้ เอาชนะอุปสรรคเพื่อเกิดความสำเร็จในงาน

ความสำคัญและคุณค่าของการมีวินัยในตนเอง

วินัยในตนเองเป็นคุณลักษณะที่สำคัญทางบุคลิกภาพของเด็ก ทั้งนี้ผู้ที่มีวินัยในตนเองจะ เป็นผู้ที่รู้จักกาลเทศะ และเอาใจใส่ต่อสังคม เป็นผู้มีระเบียบและปฏิบัติตามเกณฑ์ของสังคมและ เมื่อใดก็ตามที่เด็กได้พัฒนาลักษณะดังกล่าวแล้วเด็กก็จะแสดงพฤติกรรมในลักษณะที่สังคมยอมรับ ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้ใหญ่ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช, 2532, หน้า 759) สมาคมเรื่องเด็ก แห่งสาธารณรัฐอเมริกาเน้นให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายของการสร้างวินัยในตนเองเพื่อรองรับหรือควบคุมความ โกรธ ความรู้สึกตัวต่ออย ความรู้สึกตนเองมีความผิดพลาดเวลาและความกลัวต่าง ๆ เพราะความรู้สึก เหล่านี้เป็นสาเหตุทำให้เด็กสามารถพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองได้ (ยุพดี เศษอังญร, 2525, หน้า 17 ซึ่งอิงจาก Child Study Association of America, 1953, pp. 132-135) วินัยในตนเอง เป็น หัวใจของการแสดงออกถึงคุณธรรมเนื่องจากสามารถควบคุมตนเองได้ สามารถทำความดีด้วย ตนเองและมีความกังวลเมื่อกระทำการสิ่งไม่ถูกต้องซึ่งจะช่วยบันยั้งและป้องกันไม่ให้บุคคลกระทำการผิด ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2527, หน้า 3) นอกจากนี้ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2537, หน้า 10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวินัยในตนเองว่าเป็นพื้นฐานของความรับผิดชอบ การเคารพ สิทธิของผู้อื่น การเอื้อเพื่อแบ่งปันการรอด้อย การแก้ปัญหาส่วนรวม สามารถควบคุมตนเองให้ ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง โดยใช้หลักการของเหตุผล โดยไม่ต้องให้ผู้ใดมาควบคุมบังคับ ซึ่งเป็น พื้นฐานสำคัญที่เอื้อต่อความสำเร็จของบุคคลและส่วนรวม จึงควรส่งเสริมวินัยในตนเอง ซึ่งจะช่วย ให้มีความสามารถ ดังต่อไปนี้

1. ด้านสติปัญญา ช่วยให้รู้จักคิดใช้เหตุผล ตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง
2. ด้านสังคม อารมณ์และจิตใจ ช่วยให้กล้าคิดกล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบ เคารพ สิทธิของผู้อื่น มีความเอื้อเพื่อ รู้จักการแบ่งปัน รู้จักรอรอด้อย

สรุปได้ว่า ความสำคัญและคุณค่าของการมีวินัยในตนเอง เป็นสิ่งที่ดึงดูดให้เกิดขึ้นกับ บุคคลได้แล้วบ่อยสามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ทั้งด้านสติปัญญา รู้จักใช้เหตุผล การตัดสินใจ การแก้ปัญหาด้วยตนเอง ด้านอารมณ์ กล้าคิดกล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบ เคารพ สิทธิของผู้อื่น อันนำมาซึ่งความสุข ความเจริญและเกิดประสิทธิภาพต่อตนเอง ทั้งในหน้าที่การงาน และครอบครัว อันนำไปสู่ความก้าวหน้าของประเทศชาติสืบไป

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยในตนเอง

ดวงเดือน พันธุ์มนนาวน (2527, หน้า 5-7) กล่าวว่า ลักษณะวินัยในตนเองมีความสำคัญต่อ การแสดงออกทางจริยธรรมและคุณธรรมของบุคคลมาก อาจจะสำคัญกว่าลักษณะทางความรู้ดีชั้น และความสามารถทำได้ กระทำชั้นด้วย ฉะนั้นการให้ความสนใจเกี่ยวกับกำเนิดและความ เจริญเติบโตของจิต ลักษณะของการมีวินัยในตนเองจึงเป็นสิ่งจำเป็น ในเรื่องนี้ก็จิตวิทยาพัฒนาการ ได้ให้ความเห็นว่า ความมีวินัยในตนเอง หรือความสามารถควบคุมตนของบุคคลต้อง เป็นหลักซึ่ง ของการพัฒนาการทางจิตของบุคคล นั่นคือ ความมีวินัยแห่งตนเป็นลักษณะสำคัญของผู้ที่บรรลุ ภาวะทางจิต ฉะนั้น การมีวินัยแห่งตนจึงสามารถใช้เป็นเครื่องมือวัดระดับพัฒนาการทางจิตของ บุคคล ได้ด้วยทฤษฎีสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของวินัยแห่งตนมี 2 ทฤษฎีคือ ทฤษฎีของมา เรอร์ (Mowrer, n.d. ข้างถึงใน ทิวารรณ แสงพันธ์, 2542)) ว่าด้วยจุดกำเนิดของการควบคุมและ ทฤษฎีของ เพค และฮิวส์ (Pack & Havighurst, n.d. ข้างถึงใน ทิวารรณ แสงพันธ์, 2542) ว่าด้วย จุดกำเนิดของการควบคุมทางจริยธรรม ซึ่งบีดการควบคุมของอีโก้เป็นหลัก ดังที่ มาเรอร์ ว่าด้วย จุดกำเนิดของการควบคุมของตนเองการเกิดการมีวินัยในตนเองในแต่ละบุคคลนั้น นักทฤษฎี จิตวิทยาเชื่อว่า จะต้องมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกเกิด จนกระทั่งเติบโตขึ้นมา จุดเริ่มต้นคือ

ความตั้มพันธ์ระหว่างทารก กับมารดา หรือผู้เลี้ยงดูนั้นจะเป็นทางนำไปสู่ความสามารถในการ ให้ รางวัลตนเอง หรือสามารถควบคุมตนเองเมื่อโตขึ้น มาเรอร์ ได้อธิบายว่า ทารกและเด็กนี้จะเกิดขึ้น หลากระดับและขั้นตอนดังต่อไปนี้ จุดเริ่มต้นอยู่ที่ทารก ได้รับการบำบัดความต้องการ เช่นหิว กีด ดื่มน้ำ ร้อน กีดอาบน้ำ ยุงกัดกีดปีกปีดให้ เมื่อทารก ได้รับการบำบัดความต้องการ กีด รู้สึกสนับสนุน ใจและมีความสุข ความรู้สึกนี้ทารกจะรุนแรงมากและติดตรึงอยู่จิต ให้สำนึกของทารกไปจนเติบโต ขึ้นขึ้นต่อมาคือในขณะที่ทารก ได้รับการบำบัดความต้องการงานรู้สึกพอใจและมีความสุขนั้นสิ่งที่ เกิดความคุ้นเคยเหตุการณ์นี้อยู่เสมอทุกครั้งไปถือ การประภูตัวของมารดาหรือผู้เลี้ยงดูในขณะที่มา ปรนนิบัติเด็ก เมื่อการบำบัดความต้องการกับมารดาความคุ้นเคยใน การรับรู้ของเด็กขึ้นต่อมาคือ ความสุข ความพอใจที่เกิดจากการ ได้รับการบำบัดความต้องการต่าง ๆ จะถ่ายทอดมาบังมารดาทำให้ การประภูตัวของมารดา ก่อให้เกิดความสุขความพอใจแก่เด็กได้ มาเรอร์ เชื่อว่าการรักและพ่อ ามารดา นั้นจะต้องเกิดด้วยการเรียนรู้เช่นนี้ โดยที่ความสุขความพอใจที่ได้รับการบำบัดต้องมาก่อนถ้า ไม่เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ในเด็ก เช่นเมื่อหิวไม่ได้กินหรือเมื่อกินเด็กไม่หิวเด็กจะเกิดความไม่พอใจ เด็ก ก็จะไม่มีรากฐานของการเรียนรู้ขึ้นที่สองต่อไป กล่าวคือ มารดาว่ามามากควบคุ้นกับคำอบรมสั่งสอน เด็กหรือมารดาพูดหรือกระทำต่าง ๆ อยู่เสมอในภายหลังการเลียนแบบมารดาทางคำพูด การกระทำ ตามที่มารดาสั่งสอน ทำให้เด็กเกิดความสุขความพอใจได้เอง ความสุขความพอใจที่เกิดขึ้นมีลักษณะ เป็นการให้รางวัลและชมเชยตนเอง โดยบุคคลไม่ต้องหวังผลจากภายนอกแต่อาจสังเกตได้ว่าเด็กจะ

เลียนแบบผู้เด็กดูตอนเองทั้งที่ดีและไม่ดีเท่า ๆ กัน ทราบเท่าที่ลักษณะนี้เป็นลักษณะของผู้ที่ตนรักพอกใจ เพราะเป็นลักษณะของผู้ที่ตนรักตอนพอกใจมาก่อน ความสามารถในการให้รางวัลตอนเองนี้มาเรอร์ เชื่อว่าเป็นลักษณะที่แสดงถึงการบรรลุนิติภาวะทางจิตของบุคคลโดยปรากฏในเด็กที่มีอายุประมาณ 8 - 10 ขวบ และพัฒนาต่อไปจนสมบูรณ์เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ จะนั้นผู้ที่บรรลุนิติภาวะทางจิตอย่างสมบูรณ์จะเป็นผู้ที่สามารถที่จะควบคุมตนให้ปฏิบัติอย่างมีเหตุผลในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การตอบโต้ เมื่อเกิดความคับข้องใจ เมื่อเกิดความกลัวการมีความรัก การมีอารมณ์เข้ม การเกิดวินัยในตนเองซึ่งจะพัฒนาเป็นลักษณะที่เด่นชัดและรุนแรงจนกลายเป็นสาเหตุของพฤติกรรมบุคคลได้อย่างสม่ำเสมอ

การส่งเสริมระเบียบวินัยในตนเอง

การสอนให้นักเรียนเกิดวินัยในตนเองนี้ เป็นเรื่องที่อาศัยเวลาและความมั่นใจ นอกจากจะสอนโดยการให้ความรู้ความเข้าใจและการให้ลงมือปฏิบัติแล้ว สิ่งที่สำคัญที่สุดอีกอย่างหนึ่งของ การสอนคือการปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนเลียนแบบไปใช้ (ช. ชนบท, 2530, หน้า 50) การฝึกวินัยให้กับเด็กควรทำด้วยความรู้สึกของการสร้างแนวทาง ปรับเปลี่ยนไปในทิศทางที่ถูกต้องไม่ใช่การลงโทษ การสร้างวินัยในช่วงนี้จะเป็นรากฐานของการทำงานตามระเบียบที่ตามมา การสร้างวินัยจะต้องค่อยเป็นค่อยไปเชื่อมชานจนกลายเป็นพฤติกรรมในที่สุด และการเล่นเป็นสื่อหนึ่งที่จะทำให้เด็กรู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคมของเข้า การฝึกวินัยเด็กนี้ การให้คำอธิบายและเหตุผลเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องบอกให้เด็กรู้สึกเสมอ เพราะการสร้างวินัยไม่ใช่เป็นเรื่องที่เกิดโดยตามธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่มนุษย์เป็นผู้บัญญัติขึ้นเพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคม และเมื่อเด็กทำสิ่งที่ดีหรือพฤติกรรมที่เราต้องการต้องชมเชย ให้กำลังใจจะช่วยให้เด็กทำพฤติกรรมนั้นบ่อยขึ้น (พูมนุญ นามแฝง), 2538, หน้า 42-44)

ชวน ภูมิภาค (2525, หน้า 136) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมการมีวินัยในตนเองนี้ ต้องมีการอบรมสั่งสอนในทุกโอกาสให้นักเรียนวางแผนระเบียบวินัยด้วยตนเอง ให้นักเรียนเข้าใจวิธีการของ ประชาชนปัจจัยและต้องสร้างวินัยให้กับเด็กตั้งแต่แรกก้าวขาเข้ามาในโรงเรียน

ณัฐพร สถากรรณ์ (2540, หน้า 52) ได้กล่าวถึงวิธีสนับสนุนหรือส่งเสริมให้เด็ก การรู้จักบังคับตนเองว่าอาจทำได้หลายวิธีด้วยกันทั้งบ้านและโรงเรียน คือ

1. พ่อแม่จะต้องสร้างสัมพันธ์อันดีกับลูกของตน ไม่ควรซุ่มเรื่องให้เด็กทำตามกฎบังคับที่วางไว้หรือปล่อยปละละเลยเด็กจนเกินไป การที่จะให้เด็กทำอะไรสักอย่างหนึ่งจะทำให้เด็กทำหน้าที่ด้วยความสำนึกระหว่างนั้น

2. พ่อแม่จะต้องให้ลูกมีอิสระในการพัฒนาตนเอง เมื่อเวลาจะควบคุมเด็กตลอดเวลาควรให้โอกาสเด็กที่จะออกมารอเล่นหรือเข้าสังคมกับเพื่อน ๆ บ้างเพื่อให้เขาได้รู้จักกับเด็กอื่น ๆ รู้จักการเป็นผู้ให้และผู้รับ ทั้งยังส่งเสริมความอ่อนโยนมากให้แก่เด็กด้วย

3. จงพยาบาลศึกษาเด็กๆว่ามีความสามารถที่ทำอะไรได้บ้างและพยาบาลส่งเสริมให้เด็กทำไม่ครบถ้วนความรับผิดชอบให้เด็กเกินกำลังของเด็ก
  4. ช่วยให้เด็กเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยการกระทำ
  5. ต้องอธิบายคำตามต่าง ๆ ที่เด็กสนใจและมีความเต็มใจที่จะอธิบายรับฟังเหตุผลต่าง ๆ ของเด็กและนำสิ่งนี้มาอภิปรายอีกครั้ง
  6. จงมีความนับถือเด็กอย่างค้นเข้ามากเกินไป ควรปล่อยให้เด็กเป็นตัวของเองบ้าง
  7. ควรยกย่องหรือให้คำชมเชยเด็กในโอกาสอันสมควร เพื่อเป็นการส่งเสริมกำลังใจและแสดงความพอใจต่อการกระทำของเด็ก
  8. จงเป็นคนมีเหตุผลและสามารถอธิบายเหตุผลต่าง ๆ ให้เด็กเกิดความเข้าใจ ก่อนที่เด็กจะกระทำการตาม
  9. จงเป็นคนคงเส้นคงวา อย่าแสดงอาการวันนี้ดี พรุ่งนี้ร้าย หรือวันนี้สั่งให้ทำอย่างนี้ พรุ่งนี้สั่งให้ทำอีกอย่างหนึ่ง
  10. อ่านทำไทยเด็กเมื่อมีอารมณ์โกรธ
  11. ควรยกบุคคลที่มีระเบียบวินัยดีมาให้เด็กดูและเป็นตัวอย่าง
  12. การใช้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ จะต้องให้ในเวลาที่เหมาะสม
  13. การกระทำไทยเด็กเมื่อทำผิดควรจะเป็นการสั่งสอนไม่การทำอย่างดูร้ายหรือทำรุณ ต่าง ๆ หรือทำเป็นเวลานาน การกระทำไทยควรทำไทยแบบคงเส้นคงวาและทันทีทัน刻เพื่อจะรู้ว่า ทำไม่เข้าถึงถูกลงโทษ
  14. ควรจะเข้าใจว่า ไม่มีใครในโลกที่จะสามารถทำทุกสิ่งทุกอย่างได้ ตามกฎที่ตั้งไว้ ดังนั้นควรจะสอนให้รู้จักปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์และการใช้อำนาจต่าง ๆ เพื่อดำรงไว้ซึ่ง ศุภภาพพิเศษที่สมบูรณ์
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2537, หน้า 12) ได้แนะนำแนวทางในการส่งเสริมความ มีวินัยในตนเอง ดังนี้
1. สร้างบรรยายการที่มีการผ่อนคลาย
  2. ให้โอกาสเด็กเริ่มทำกิจกรรมอย่างอิสระ
  3. สนับสนุนให้เด็กมีโอกาสศึกดและตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล
  4. เปิดโอกาสให้เด็กช่วยกันสร้างข้อตกลง
  5. แสดงความชื่นชมเมื่อเด็กปฏิบัติตามข้อตกลง ให้กำลังใจ และช่วยเหลือเด็กที่ยังที่ไม่ สามารถปฏิบัติตามข้อตกลง
  6. ทบทวนสิ่งที่เด็กได้กระทำ โดยการถามหรือ詢問 เช่น

เซเวียคอฟ และฟริทซ์ (Sheviakov & Fritz, 1955, p. 320) ได้ศึกษาประเภทของวินัยที่ควรปฏิบัติให้เด็กว่าควรเน้นวินัยในตนเองมากกว่าที่จะเป็นวินัยที่ดึงอุปนารถฐานแห่งการชั่นขอบ ความรักอุดมคติ หรือยึดมั่นในจุดมุ่งหมายที่ตนสร้างขึ้น การเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การให้ความรู้ขั้นสูง การอบรมทางศาสนา การให้แสดงบทบาทสมมุติ การใช้กลุ่มเพื่อนให้เกิดความคล้องตาม การให้เลียนแบบจากตัวแบบ (ดวงเตือน พันธุ์มนawanin, 2527, หน้า 33-37)

สรุปได้ว่า ในการเสริมสร้างวินัยในตนเองให้กับเด็กนั้น การเป็นการส่งเสริมการมีวินัยในตนเองนั้นต้องมีอบรมสั่งสอนสนับสนุนความเป็นผู้นำด้วยการทำให้เด็กมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและเกิดความรับผิดชอบมีส่วนร่วมในการตั้งกฎเกณฑ์และร่วมตัดสินใจ

คุณลักษณะของการมีวินัยในตนเอง มีผู้กล่าวว่าถึงคุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองหลายท่านดังเช่น

ดวงใจ เนตร โรจน์ (2527, หน้า 12) กล่าวว่า บุคคลที่มีวินัยในตนเองควรประกอบด้วย พฤติกรรมที่สำคัญ คือ ความรู้สึกรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความตั้งใจ ความอดทน ความเป็นผู้นำและความซื่อสัตย์

โรจนา ศุขะพันธุ์ (2530, หน้า 6-7) สรุปว่า คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองได้แก่ มีความรับผิดชอบ เชื่อมั่นในตนเอง มีความรู้สึกรับผิดชอบ ไม่กังวล มีความตั้งใจจริง ใจ存 ใจมั่นคง มีลักษณะเป็นผู้นำ มีความซื่อสัตย์จริงใจ มีเหตุผล กล้าคิด กล้าพูด และกล้าทำ มีความเห็นใจผู้อื่น ไม่เกรงใจโดยปราศจากเหตุผลและมีความอดทน

ช. ชนบท (2530, หน้า 49) กล่าวว่า บุคคลที่มีวินัยในตนเองจะมีพุทธิกรรมที่สังเกตได้ก็อ มีความซื่อสัตย์ ทั้งต่อผู้อื่นและต่อตนเอง มีความตรงต่อเวลา ทั้งที่เกี่ยวกับหน้าที่ที่ต้องกระทำและตรงต่องานส่วนรวม มีความอดทนอดกลั้น ทั้งที่เกี่ยวกับตนเองและการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม ทั้งด้านกำลังกาย กำลังทรัพย์ และกำลังสติปัญญา และมีความรับผิดชอบทั้งที่เป็นงานส่วนตัวและงานส่วนรวมที่กำหนดไว้ในระเบียบ

กาญจนา มีพลัง (2532, หน้า 9) ได้สรุปพุทธิกรรมของผู้ที่มีวินัยในตนเองไว้ว่า ประกอบด้วยคุณลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความตั้งใจ ความอดทน ความเป็นผู้นำและความซื่อสัตย์

กัลยา สุวรรณรอด (2537, หน้า 9) กล่าวว่า ผู้ที่มีวินัยในตนเองต้องมีความรับผิดชอบมีความเชื่อมั่นในตนเอง อดทน ไม่วิตกกังวล มีความตั้งใจจริง มีเหตุผล ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลาและมีความเป็นผู้นำ

ฉันทนา ภาคบงกช (2539, หน้า 10) สรุปพฤติกรรมของผู้ที่มีวินัยในตนเอง ไว้ว่า ประกอบด้วยคุณลักษณะต่าง ๆ คือ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบ มีความตั้งใจจริง มีความสามารถในการควบคุมตนเอง มีความเป็นผู้นำ มีเหตุผล และการพัฒนาของผู้อื่น

สำนักงานคณะกรรมการวัดน้ำธรรมแห่งชาติ (2540, หน้า 17-18) วิเคราะห์พฤติกรรมที่ บ่งชี้ว่าผู้มีวินัยในตนเอง ไว้ว่า ได้แก่ กรรมการควบคุมตนของทั้งกาย วาจา ใจ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นตามกฎเกณฑ์ของสังคม และการเคารพในสิทธิและหน้าที่ของกันและกัน

กลุยฯ ต้นติดพาชีวะ (2542, หน้า 78) กล่าวว่าการมีวินัยในตนเอง ได้แก่ วาจารีดี มีความรับผิดชอบ และควบคุมตนเอง ได้

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่ามีผู้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง ไว้ว่า ทั้งหมด 20 คุณลักษณะ ซึ่งผู้วิจัยได้เรียงลำดับความถี่ของคุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง จากความถี่มากไป หาความถี่น้อยดังต่อไปนี้

อันดับที่ 1 ความรับผิดชอบ

อันดับที่ 2 ความเชื่อมั่นในตนเอง

อันดับที่ 3 ตรงต่อเวลา มีเหตุผล การควบคุมตนเอง

อันดับที่ 4 เสียสละเพื่อส่วนรวม ไม่วิตกภัย กลัว เคราะฟในสิทธิและหน้าที่ของกันและกัน และความรู้สึกรับผิดชอบ

จากคุณลักษณะของพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองที่กล่าวมาในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ เดือกดูอาการมีวินัยในตนเอง โดยพิจารณาจากคุณลักษณะการมีวินัยในตนเองที่มีความถี่มากที่สุด 2 อันดับแรก และรวมกับคุณลักษณะของการมีวินัยในตนเอง อีก 4 ด้าน รวมเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ความรับผิดชอบ
2. ความเชื่อมั่นในตนเอง
3. ความเป็นผู้นำ
4. ความซื่อสัตย์
5. ความตั้งใจ
6. ความอดทน

กล่าวโดยสรุปคุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่สามารถ ควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังไว้เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญแก่ ตนเองและผู้อื่น ต้องประกอบด้วย มีความรับผิดชอบ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นผู้นำ มีความซื่อสัตย์ ความตั้งใจ มีความอดทนซึ่งเป็นพื้นฐานเบื้องต้นในการยึดถือปฏิบัติของผู้มีวินัยในตนเองสูง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผู้กล่าวถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

อารมณ์ เพชรชื่น (2527, หน้า 46) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงผลที่เกิดจากการเรียนการสอน การฝึกฝนหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งที่โรงเรียน ที่บ้านและถึงเวลาเดือนอี็นนา

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530, หน้า 19) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการตรวจสอบความรู้ ทักษะและสมรรถภาพทางสมองด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนว่าหลังจากการเรียนรู้เรื่องนั้น ๆ แล้ว ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่เรียนมากน้อยเพียงใด มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมตามความมุ่งหมายของหลักสูตรในวิชานั้น ๆ เพียงใด

กล่าวโดยสรุป ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะด้านต่าง ๆ ซึ่งได้รับและพัฒนามาจากการเรียนการสอน โดยอาศัยเครื่องมือในการวัดผลเพื่อทำให้รู้ว่านักเรียนมีความรู้ ทักษะและมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมองมากน้อยเพียงใด

ในการคัดเลือกนักเรียนเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนต่อต้องการคนที่มีความสามารถ เนลิยะคลาดเพื่อสามารถเรียนสำเร็จเป็นอันดับแรกเพื่อระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ดีกว่าเด็กไม่คลาดแม้แต่ประเทศอังกฤษ ก็ใช้วิธีพิจารณาผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาเพื่อคัดเลือกเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย (วิจิตร ศรีสะขัน, 2520, หน้า 4) ทั้งนี้ เพราะเชื่อว่าคะแนนจากการสอบสามารถวัดความสามารถของบุคคลได้ การที่นักเรียนมีผลการเรียนที่แตกต่างกัน ซึ่งให้เห็นว่าต้องมีอิทธิพล บางอย่างที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังที่ จันทนา นนทิกร (2521, หน้า 22) ได้วิเคราะห์ สถานภาพส่วนตัวของนักเรียนที่มีโอกาสศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในภาคกลาง พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันและสอดคล้องกับ ประเสริฐ ทองประเจียด (2523, หน้า 14) วิจัยความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางบ้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนพบว่าความสัมฤทธิ์ผลในทางการเรียนนั้น เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างสูงกับสภาพแวดล้อมทางบ้าน เช่น อาชีพของบิดามารดา

วิวัฒน์ อัศวนิชย์ (2523, หน้า 53-56) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทย ผลการวิจัยพบว่า เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเมื่อมีวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์สูงกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ สอดคล้องกับ รัตนยา ศุคนธ์ (2524, หน้า 34) ซึ่งวิจัยอิทธิพลของเพศกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพผู้ปกครองที่มีต่อบุคลิกภาพด้านความต้องการของนักศึกษาวิทยาลัยครุสังฆา ผู้วิจัยพบว่า

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีบุคลิกภาพด้านความเป็นระเบียบวินัยสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สุนารี เตชะโภควัฒน์ (2527, หน้า 63) ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู วินัยในตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเอง พบร่วมนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกันและจากผลการวิจัยของโรจนา ศุขะพันธ์ (2530, หน้า 91-92) เรื่องความระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร พบว่าทั้งในกลุ่มนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 นั้น วินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบในด้านของตัวนักเรียนเอง เช่น ด้านสติปัญญา ด้านเพศ ด้านลีบ์แเวคลีบ์ และด้านการมีวินัยในตนเองผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าการศึกษามีประสิทธิภาพ คุ้มค่า เกี่ยวกับการลงทุนในการจัดการศึกษาของชาติ

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ระดับชั้นเรียน เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยในตนเอง ดังที่จะเห็นได้จาก การศึกษาของไวสเฟลด์ (Weisfeld, 1974, p. 1980-A) ได้ศึกษาแบบการคิดทางวินัยของบุคคลากร ที่มีต่อเด็ก เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบวัดความมีวินัยของเด็ก ซึ่งจะแสดงเป็นรูปภาพสถานการณ์ 36 ภาพกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคล 27 คน โดยสุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกจะเป็นกลุ่มที่มีเด็กเป็นเด็กปกติ กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่มีเด็กมีปัญหาทางอารมณ์ และกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มที่มีเด็กมีความเจริญทางสมองช้า โยให้พ่อ แม่ของเด็กครูปภาพแล้วจัดอันดับความต้องการของตนเองที่ต้องการเกี่ยวกับ การควบคุมวินัยของตนเองตัวเดือก 6 อันดับ ผลจากการศึกษาพบว่า บุคคลากรมีแนวโน้มในการควบคุมทางวินัยของเด็กมากขึ้น เมื่อเด็กโตมากขึ้น โดยไม่คำนึงถึงสภาพความสามารถทางสมอง หรือ ความมีวุฒิภาวะทางอารมณ์เลย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าระดับอายุมีความสัมพันธ์กับ การมีวินัยในตนเอง หรือระดับชั้นเรียนต่างกันน่าจะทำให้เด็กมีวินัยในตนเองต่างกันด้วย

อาชีพผู้ปกครอง อาชีพผู้ปกครองเป็นตัวแปรอีกด้วยหนึ่งที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาวิจัย การที่นักเรียนมีผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกันย่อมซึ่งให้เห็นว่ามีอิทธิพลต่อการมีวินัยในตนเอง

อย่างไรจะเห็นได้จากการศึกษาวิจัยของ วิวัฒน์ อัศวานิชช์ (2523, หน้า 57) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทย พบว่า เด็กที่มีผู้ปกครองต่างอาชีพแตกต่างกัน มีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อีกทั้งการวิจัยของ วรรณะ ตาไชย (2545, หน้า 44-45) เรื่อง องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุการกระทำผิดวินัยของนักเรียน โรงเรียนชลธรรมภูร อำเภอ จังหวัดชลบุรี พบว่านักเรียนที่ไม่ผิดวินัยส่วนใหญ่อาชีพผู้ปกครอง ค้าขาย หรือประกอบธุรกิจ ส่วนตัว นักเรียนกระทำการความผิดวินัยส่วนใหญ่อาชีพของบิดามารดา รับราชการ และส่วนใหญ่ อาชีพของมารดา ค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว ส่วนสภาพโถยรวมของนักเรียนที่ไม่ผิดวินัย และผิดวินัยส่วนใหญ่อาชีพของบิดามารดา ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว และผลการวิจัยของ ชนวัฒน์ พูลทอง (2532, หน้า 51) ชี้ว่าศึกษาเรื่องการหาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนตัวกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของชั้นเรียนประถมศึกษาปีที่ ๕ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด ราชบุรี พบว่า อาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่าอาชีพผู้ปกครองเป็นตัวแปรหนึ่งที่ควรนำมาศึกษาทำการวิจัย เพราะอาชีพ ผู้ปกครองมีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีวินัยในตนเอง และผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำตัวแปรนี้มาศึกษา ด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ สำหรับงานวิจัยในประเทศ มีผู้กระทำการวิจัยและศึกษาเกี่ยวกับ ประเภทของวินัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวินัยในตนเอง การพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ด้วยวิธีต่างๆ ดังนี้

วิวัฒน์ อัศวานิชช์ (2523) ทำวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับ ความซื่อสัตย์ของเด็กไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ มัธยมศึกษาปีที่ ๒ และ มัธยมศึกษา ปีที่ ๔ จำนวน 856 คน กลุ่มตัวอย่างที่นำมานี้เป็นนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย แบบสอบถามความซื่อสัตย์ แบบทดสอบการมีวินัย ในตนเอง ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. วินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

2. เด็กที่ระดับชั้นเรียนแตกต่างกันมีวินัยในตนเอง ไม่แตกต่างกันแต่มีความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เด็กเพศหญิงมีวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์สูงกว่าเด็กเพศชายแต่กันอย่างมีนัยสำคัญทางสติที่ระดับ .05

4. เด็กที่มีผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกันมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสติที่ระดับ .05 แต่มีความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน

5. เด็กที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกันมีวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์ไม่แตกต่าง

6. เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์สูงกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสติที่ระดับ .05

7. เด็กที่อยู่ต่างจังหวัดมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กที่อยู่ในกรุงเทพอย่างมีนัยสำคัญทางสติที่ระดับ .05

รายงาน ศุขะพันธ์ (2530) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการมีวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร พบว่า คะแนนวินัยในตนเอง โดยเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดอยู่ระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบวินัยในตนเองของนักศึกษาที่มี เพศ และระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน พบร่วมกัน พบว่า นักศึกษาชาย และหญิงมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาหญิงมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาชายอีกทั้งหากความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งจำแนก ตามเพศ และระดับชั้น ในกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชาย พบร่วมกัน วินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสติที่ระดับ .01 และในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 พบร่วมกัน วินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสติที่ระดับ .05

ชนวัฒน์ พูลทอง (2532) ได้วิจัยเรื่องการหาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดยะลา พบร่วมกัน อาชีพผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสติที่ระดับ .05

กัลยา ศรีปาน (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับ ประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนบุญเลิศอนุสรณ์ จำนวน 182 คน เครื่องมือที่ใช้การรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบุญเลิศอนุสรณ์ โดยภาพรวม องค์ประกอบด้าน ความไฟร์ ด้านการประทับใจ ด้านความสามัคคี ด้านความเสียสละ ด้านความมีน้ำใจ ด้านความเมตตา กรุณา ด้านการตระหนักรู้เวลา อยู่ในระดับปานกลาง องค์ประกอบด้านความขยัน ความมีระเบียบวินัย

ด้านความกตัญญูต่อ เที่ย ด้านความเป็นผู้มีวัฒนธรรมและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม อยู่ในระดับน้อย นอกจากนั้นยังพบว่า นักเรียนหญิงจะมีคุณธรรมจริยธรรมมากกว่านักเรียนชาย และนักเรียนที่มีระดับชั้นแตกต่างกันก็มีคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยนักเรียนในระดับสูงชั้นกว่าจะมีคุณธรรมจริยธรรมมากกว่านักเรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่า

วรรณ ถ้าไชย (2545) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุการทำผิดวินัยของนักเรียนโรงเรียนชั้นอนุบาล จังหวัดชลบุรี พบร่วมกับ นักเรียนที่ไม่ผิดวินัย ส่วนใหญ่อาชีพของบิดามารดาค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว ส่วนนักเรียนที่ผิดวินัย ส่วนใหญ่อาชีพบุคลากรรับราชการและส่วนใหญ่อาชีพของบิดามารดาค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัวและนักเรียนที่ไม่ทำผิดวินัย อาชีพของบิดาทำงานรัฐวิสาหกิจ

งานวิจัยด้านประเทศ สำหรับงานวิจัยในด้านประเทศได้มีผู้ทำการวิจัยและศึกษาประเทศของวินัย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยในตนเอง ดังนี้

เจอชิลต์ (Jersild, 1968, p. 165) ได้วิจัยค้นคว้าเรื่อง "อิทธิพลของสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีผลในการสร้างระเบียบวินัยในตัวเด็ก" กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังของนักเรียนแบบสอบถามทดสอบวัดพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การที่เด็กจะเกิดแรงผลักดันเพื่อกระทำการromoอย่างโดยอย่างหนึ่งนั้น ผู้ที่ใกล้ชิดจะมีอิทธิพลมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บิดามารดาเป็นผู้ที่สำคัญที่สุดที่จะผลักดันให้เด็กมีระเบียบวินัยและต้องไม่ตามใจ หรือเข้มงวดกวดขันกับเด็กจนเกินไปซึ่งสอดคล้องกับ 豪ฟ์แมน (Hoffman, 1970, p. 286) ซึ่งฝึกวินัย 3 วิธี ได้แก่ การใช้เหตุผล การปล่อยปละละเลยและการรวมอำนาจ ผลการศึกษาพบว่า บิดามารดา ที่ฝึกวินัยให้เด็กโดยวิธีการใช้เหตุผลจะทำให้เด็กมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการฝึกวินัยจากบิดามารดา โดยวิธีการปล่อยปละละเลยและการรวมอำนาจ

โทนี (Tony, 1978) ได้วิจัย เรื่อง การศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการปลูกฝังความเป็นพลเมือง คุณธรรมและการบริหารเพื่อปลูกฝังระเบียบวินัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชน คุณธรรม และผู้บริหารโรงเรียนชุมชนเกี่ยวกับการปลูกฝังระเบียบวินัยที่ดีให้กับนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาผลการวิจัยปรากฏว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรใช้ระเบียบวินัยที่เข้มงวดกับนักเรียนที่ติดยาเสพติด ไม่ยอมรับการลงโทษ ระเบียบวินัยไม่ค่อยเข้มงวดนักควรใช้กับนักเรียนที่พุ่งปด ขาดเรียนโดยไม่มีเหตุผลและไม่ทำการบ้าน ส่วนระเบียบวินัยที่อยู่ในเกณฑ์กลางควรใช้กับนักเรียนที่สูบบุหรี่ พูดหยาบคาย ก่อการทะเลาะวิวาทและแสดงความไม่เคารพครูอาจารย์ และพบว่ากลุ่มประชาชนมี

แนวโน้มที่จะผ่อนผันในเรื่อง ระเบียบวินัยมากที่สุดในขณะที่กลุ่มครูใช้ระเบียบวินัยที่เข้มงวดกว่า และกลุ่มผู้บริหารใช้ระเบียบวินัยที่เข้มงวดที่สุด ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรจะได้ให้ความสนใจในการวางแผนระเบียบวินัยสำหรับนักเรียนให้ดีขึ้นเพื่อประโยชน์แก่นักเรียนและสังคมต่อไป

ชูย (Chiu, 1975, p. 72-A) ได้วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักศึกษาครูที่กำลังศึกษาอยู่ในปีสุดท้ายของมหาวิทยาลัยอินเดียนา จำนวน 85 คน ในด้านการแก้ปัญหาและระเบียบวินัยของนักเรียนพบว่าปัญหาที่พบ และเกิดขึ้นส่วนมากเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับการพูดก้าวร้าวประมาณร้อยละ 80 ของปัญหาทั้งหมด และปัญหาทั้งหมดที่เกิดขึ้นในห้องเรียนประมาณร้อยละ 85 อีก ร้อยละ 15 เกิดในที่อื่น เช่น ห้องสมุด สนาม หอประชุม และ โรงยิม นอกจากนี้ยังพบอีกว่าปัญหาทางวินัยมักเกิดกับเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง คือ เกิดกับเด็กชาย ร้อยละ 56 เด็กหญิง ร้อยละ 8 และอีกร้อยละ 36 เกิดกับกลุ่มรวมทั้งผู้ชายและผู้หญิง

คราวลีย์ (Crawley, 1983, pp. 43-58) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการฝึกให้นักเรียนมีวินัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา 2 แห่ง ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่เดือนกับโรงเรียนหญิงทำผิดมากที่สุด คือการพูดและหัวเราะ แต่สำหรับผู้ชายเป็นไปในทางก้าวร้าวมากกว่าเด็กหญิง คือ การต่อสู้ การโยนของ

สรุป จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยในตนเองของเด็ก เกิดจากตัวเด็กเอง ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง ต้องให้ความร่วมมือในการเอาใจใส่ ปรับปรุง อีกทั้ง สิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีที่เกิดในโรงเรียน ได้แก บรรยายศาสตร์การเรียน การสอนของครู สื่อ เพื่อน ๆ มีส่วนที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการสร้างวินัยในตนเองกับเด็ก